

EŻAMIJIET ANNWALI TAL-ISKOLA SEKONDARJA 200

Direttorat għal Kwalità u Standards fl-Edukazzjoni
Taqsimat ta' l-Assessjar Edukattiv

StudentBounty.com

IT-TIENI SENA

STORJA ĠENERALI

HIN: Siegħa u nofs

Isem: _____

Klassi: _____

Taqsimat 1 - Hares sewwa lejn dawn il-fdalijiet Medjevali fil-Gżejjer Maltin u wara wiegħeb il-mistoqsijiet dwarhom.

Sors A. Il-Haġra ta' Majmuna

Sors B. Il-Kappella ta' Hal Millieri

- 1.1 (a) Sors A hu fdal ta' żmien (*il-Bizantini, in-Normanni, il-Lhud*) f'Malta. (1)
- (b) Fiż-żmien li sar sors A, f'Malta kienu jgħixu hafna (*Lhud, pagani, Misilmin*). (1)
- (ċ) Xhieda ta' dan hu ċ-ċimiterju fir- _____ li nstab eżatt wara d-Domus Rumana. (1)
- 1.2 (a) Sors B juri kappella li nbni madwar l-(*1000, 1200, 1400*) sena W.K. (1)
- (b) Il-binja ta' sors B hi ta' stil (*Klassiku, Medjevali, Modern*). (1)
- (ċ) Semmi kappella ohra li nbni f'dak iż-żmien fil-Gżejjer Maltin. (1)
- _____ (1)
- 1.3 Liema minn dawn tapplika l-aktar għall-kappelli bħal dik li tidher f'sors B?
- (a) kellhom hafna skultura u lavur fil-ġebli. (1)
- (b) kellhom koppla u kampnar. (1)
- (ċ) kellhom forma rettangolari u hitan hoxnin. (1)
- (d) kellhom is-soqfa magħmula mill-konkrit. (1)
- 1.4 L-aktar fdalijiet Medjevali nstabu bl-ibliet antiki li kienu tlieta. Liema kienu dawn il-bliet?
- (a) _____ (b) _____ (ċ) _____ (3)
- 1.5 B'liema mod kienu mharsa mill-ghadu dawn il-bliet? (1)
- _____ (1)

- 1.6 Liema għadu kien spiss jahbat għal Malta f'dak iż-żmien? _____ (2)
- 1.7 X'kienu waqqfu l-Maltin biex jiddefendu ruħhom minn dan l-għadu? _____ (2)
- 1.8 Raħal Mitluf hu raħal medjevali li ma baqax jeżisti għax kien tbattal għal kollox min-nies. Liema minn dawn l-irhula huma meqjusa bħala **rhula mitlufa**? Aghmel sing taht it-**tlieta** tajbin.
- Hal Balzan, Hal Qadim, Hal Tigan, Hal Dragu, Hal Safi, Hal Lija* (3)
- 1.9 Wiehed mill-irhula mitlufa l-aktar magħruf jinsab bejn il-Qrendi u ż-Żurrieq. Minnu baqa' kappella li kienet irrestawrata minn Din l-Art Helwa. Għid x'isem kellu dan ir-raħal.
- _____ (1)

(Total 18-il marka)

Taqsim 2 - Aqra sewwa din is-silta dwar Żmien il-Medjuevu u wara wiegħeb il-mistoqsijiet dwarha.

Il-Medjuevu, jew iż-Żmien tan-Nofs, hu ż-żmien bejn il-waqgħa tal-Imperu Ruman u r-Rinaxximent. Żmien il-Medjuevu dam għal madwar elf sena. Fil-Medjuevu għexu ġnus bħall-Vikingi, in-Normanni u l-Bizantini. Sehhew grajjiet importanti bħall-Gwerer tal-Kruċjati u l-Pesta s-Sewda. Saru wkoll żviluppi importanti bħall-invenzjoni tal-kumpass, tal-kanuni, u tal-magna tal-istampar. Is-soċjetà kienet titmexxa bis-sistema fewdali fejn kulhadd kien jgħix skond il-livell soċjali li kien jitwieled fih. L-aktar li kienu jgawdu b'din is-sistema kienu n-nobbli u l-aktar li kienu jbatu kienu l-bdiewa.

- 2.1 Kif kien magħruf ukoll **Żmien il-Medjuevu**. _____ (1)
- 2.2 Iż-żmien ta' wara l-Medjuevu hu magħruf bħala Żmien ir- _____. (1)
- 2.3 Tlieta mill-ġnus li għexu fil-Medjuevu kienu: il- _____, in- _____ u l- _____. (3)
- 2.4 Ikteb **tliet** sentenzi dwar dak li taf fuq **wiehed** minn dawn il-ġnus.
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____ (6)

2.5 Semmi **żewġ** grajjiet jew skoperti importanti li saru fil-Medjuevu u li jissemmew fis-

2.6 (a) B'liema sistema kienet titmexxa s-socjetà fil-Medjuevu? _____ (1)

(b) Min kien igawdi l-aktar b'din is-sistema? _____ (1)

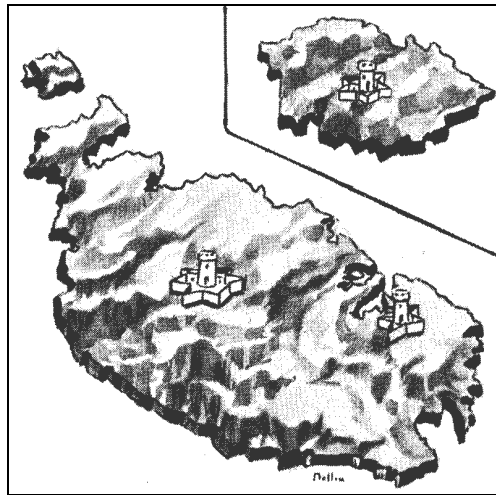
(c) Min kien ibati l-aktar b'din is-sistema? _____ (1)

(Total 16-il marka)

Taqsim 3 – Hares sewwa lejn dawn is-sorsi u wara wieġeb il-mistoqsijiet dwar it-tmexxija ta' Malta fil-Medjuevu.

Sors Ċ. Federiku II

Sors D. Il-bliet imdawrin bis-swar

3.1 Fil-Medjuevu Malta kienet titmexxa minn **tnejn** minn dawn. Aghmel sing taht it-tajbin.

(a) *ir-re Ruggieru II* (b) *is-Sultan Saladin* (c) *l-Imperatur Federiku II* (d) *l-Abbati Gilbertu* (2)

3.2 L-Anguvini kienu (*Spanjoli, Griegi, Franciżi*) filwaqt li l-Aragonizi kienu (*Taljani, Ġermaniżi, Spanjoli*). (2)

3.3 Il-Gzejjer Maltin intrebhu mill-_____ wara battalja bix-xwieni kontra l-Anguvini li saret fil-Port il-Kbir fl-1283. (1)

3.4 Taht il-hakma ta' l-Aragonizi, il-Gzejjer Maltin kienu mmexxija mill- (*Isqof, Konti, Vicirè*) ta' Sqallija li kellu l-palazz f'(*Ruma, Palermo, Parigi*). (2)

3.5 Il-kap tal-Gvern Malti fi żmien l-Aragonizi kien (*is-Sindku, il-Hakem, il-Gran Mastru*). (1)

3.6 Kien hemm **żewġ** gemghat tal-Gvern Malti: Il-Komun u l-_____ (1)

3.7 Imla l-vojt f'din is-silta b'xi kliem moghti hawn taht. **Tlieta** minnhom mhumie x ta' *Notabile, Cardona, Monroy, rvell, skudi, Fonzu V, fjin, nobbli, Vittoriosa*

F'dak iz-żmien is-sultan kien beda jikri l-Gżejjer Maltin lil _____ fewdutarji barranin. Wiehed minn dawn kien Gonsalvo _____. Fl-1427 il-Maltin ghamlu _____ kontri. Biex jehilsu mit-tmexxija tiegħu, il-Maltin kellhom jiġbru 30,000 elf _____ tal-fidda. Is-sultan _____ reġa' ha l-Gżejjer taht it-tmexxija tiegħu. Lill-Imdina taħ l-isem ta' Città _____.

(Total 15-il marka)

Taqsim 4 - L-Istorja ta' l-Ordni ta' San Ġwann.

Sors E. Il-Gran Mastru diehel l-Imdina

Sors F. Mappa tal-1530 tal-Gżejjer Maltin

4.1 Ikteb **veru** jew **falz** għal dawn is-sentenzi dwar l-istorja tal-Kavallieri ta' San Ġwann. (6)

		Veru/Falz
(a)	L-Ordni tal-Kavallieri ta' San Ġwann bdiet fl-Art Imqaddsa.	
(b)	L-ewwel Kavallieri kienu jilbsu l-libsa tal-Patrijiet Benedittini.	
(c)	Il-mexxej tal-Kavallieri kienu jissejjaħ Kanċillier.	
(d)	Il-Kavallieri kienu jgħinu lis-suldati Nsara fl-Art Imqaddsa kontra t-Torok.	
(e)	Qabel ġew Malta, il-Kavallieri kienu joqogħdu fi Kreta.	
(f)	L-Assedju l-Kbir seħħ fl-1551.	

4.2 Il-Kavallieri ta' San Ġwann ġew Malta fl- (1500, 1530, 1560, 1600). (1)

4.3 L-Imperatur (*Federiku, Karlu, Fonzu, Ferdinandu*) V tahom il-Gżejjer Maltin bħala fewdu. (1)

4.4 Fl-ewwel snin taghhom f'Malta, il-Kavallieri marru joqogħdu l- _____

4.5 Huma għażlu dan il-post għax _____

4.6 Huma ma għāzlux li jmorru joqogħdu l- _____ għax _____

(1,2)

4.7 Għall-ewwel li ġew, il-Kavallieri ma ridux jibqgħu joqogħdu fil-Gzejjer Maltin għax _____

(2)

(Total 16-il marka)

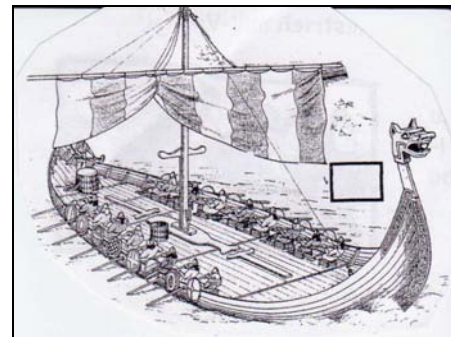
Taqsim 5 - Wieġeb dawn il-mistoqsijiet dwar l-Istorja tal-Ewropa fil-Medjuevu.

5.1 (a) Liema ġens fil-Medjuevu kien juża xwieni bħal dan ta' Sors Ġ?

_____ (1)

(b) X'uzu kienu jagħmlu minnhom? Semmi **tnejn**.

_____ (2)

Sors Ġ. Kif kien xini fis-sena 1000 W.K.

5.2 Sors G u GH huma dwar in-Normanni.

Sors G. Stampa ta' suldati Normanni

Sors GH. Parti mit-Tapizzerija ta' Bayeux

(a) Liema sors huwa **primarju** u liema huwa **sekondarju**.

_____ (2)

(b) Iddeksrivi dak li qed tara jigri fiz-żewġ sorsi.

_____ (1)

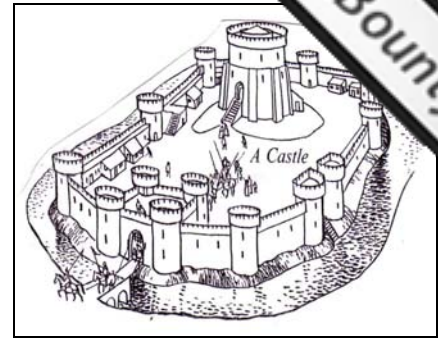
(c) Liema minn sors G u GH hu l-aktar importanti għall-istoriku? _____ (1)

(d) Ghid għaliex. _____ (1)

5.3 (a) Sors H juri _____ ta' żmien
il-Medjuevu li bhalu kien hemm hafna fl-Ewropa. (1)

(b) Min kien jghix f'bini bhal dan?
_____ (1)

(c) Liema ġens fil-Medjuevu bena hafna bħalhom
fl-Ewropa? Aghmel sing taht it-tajba.
(il-Barbari, il-Vikingi, l-Għarab, in-Normanni) (1)

Sors H

Sors H. Bdiwja fil-Medjuevu

Sors I. Sultan fuq it-tron fil-Medjuevu.

5.4 (a) Sors H u sors I huma dwar is-sistema _____ fl-Ewropa Medjevali (1)

(b) Sors H juri _____ qed jaħdmu l-ghelieqi. (1)

(c) Semmi **dmir** li n-nies ta' sors H kellhom taht din is-sistema.
_____ (2)

(d) Sors I juri _____ fuq it-tron imdawwar bil-kunsilliera tiegħu. (1)

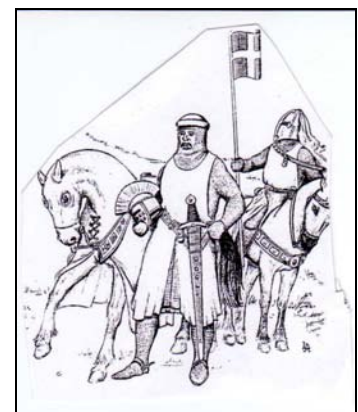
(e) Semmi **jedd** li kellu dan taht din is-sistema. _____ (1)

5.5 Sors J juri suldati tal-**Kruċjati**.

(a) Kif kienu jintgħarfu li kienu Kruċjati?
_____ (1)

(b) Fejn kienu jiġġieldu l-aktar il-Kruċjati?
_____ (1)

(c) Min kien l-akbar għadu tas-suldati Nsara?
_____ (1)

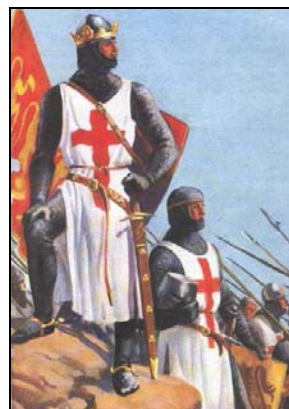
Sors J

(Total 20 marka)

Taqsim 6 - Ikteb paragrafu ta' madwar tmien sentenzi dwar WIEHED minn dawn li

6.2 Immaġina li int ċittadin Malti tgħix fil-Medjuevu. Kif kont tiddeskrivi pajjiżek f'dak iż-żmien. Tista' tkteb dwar il-bliet, l-irhula, id-difiża, it-tmexxija, ix-xoghlijiet u t-twemmin tal-Maltin ta' dak iż-żmien.

6.1 Il-Kruċjati kienu gwerer importanti fil-Medjuevu. Ikteb dwarhom. Tista' ssemmi kif bdew, fejn sar il-ġlied, kontra min sar il-ġlied u x'kienu l-effetti tagħhom.

6.5 X'kien ir-Rinaxximent? Fejn beda u kif infirex fl-Ewropa? Xi progress sar permezz tar-Rinaxximent?

6.3 La Valette mexxa lill-Kavallieri matul l-Assedju l-Kbir. Ghaliex it-Torok attakkaw lil Malta? Ikteb dak li taf fuq dak li gara fl-Assedju.

(Total 15-il marka)

(TOTAL 100 marka)